

**Datum**  
2026-01-13**Diarienummer**  
Utr 2025/68**Ert diarienummer**  
Fi21025/01916Finansdepartementet  
fi.remissvar@regeringskansliet.se

## **Trafikanalys yttrande över Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034**

Den europeiska konkurrenskraftsfonden syftar till att sammanföra 14 individuella finansieringsinstrument från den nuvarande fleråriga budgetramen till en enda ram för att stärka europeisk konkurrenskraft inom teknik och strategiska sektorer. Den samlade investeringskapaciteten omfattar allt ifrån forskningssamverkan, uppskalning, innovation, industriell utbyggnad och infrastrukturuppbyggnad, tillverkning och kompetens. Förslaget inkluderar bland annat finansiering riktad till små och medelstora företag och olika forskningsverksamheter.

Europeiska kommissionen pekar på behovet av att överbrygga innovationsgapet, fasa ut fossila bränslen, minska beroenden och öka försörjningstryggheten.<sup>1</sup> Övergripande faktorer för att möjliggöra detta handlar om förenkling, undanröjande av hinder på den inre marknaden, finansiering, kompetens och kvalitet samt bättre samordning. Den nya fonden syftar till att förbättra förutsättningarna avseende förenkling, finansiering och samordning.

### **Trafikanalys synpunkter på förslagen**

Den europeiska konkurrenskraftsfonden är utformad som en ram för grundläggande rättsakter för separata program och berörda politikområden (sid. 5). Detta är en anpassning till att nästa unionsbudget ska bli enklare, mer fokuserad, mer verkningsfull och kapabel att ta itu med nuvarande komplexitet och brister (sid. 2). Trafikanalys instämmer i att detta är rätt väg att gå.

### **Aspekter av särskild betydelse för transportsektorn**

Europeiska kommissionen betonar att flexibilitet är en avgörande faktor när det gäller att kunna reagera på föränderliga förhållanden.<sup>2</sup> Trafikanalys instämmer i att flexibilitet är en central förmåga för att möjliggöra anpassning längs vägen i frågor och beslut som påverkar konkurrenskraft. Detta gäller även inom transportsektorn. Vi vill samtidigt lyfta fram att i vissa sammanhang kan kortsiktig flexibilitet motverka långsiktig uthållighet och

<sup>1</sup> Se även konkurrenskraftskompassen, COM(2025) 30 final.

<sup>2</sup> Se meddelandet om vägen till nästa fleråriga budgetram, COM(2025) 46 final.

att en avvägning mellan dessa frågor är särskilt viktig när det kommer till omställning av energisystem och utfasning av fossila bränslen. Det gäller både vid prioritering mellan politikområden och vid beslut om ändamålsenliga åtgärder för att nå uppsatta mål på klimatområdet. Utfasning av fossila drivmedel behöver ske skyndsamt för att inte skapa höga omställningskostnader längre fram och företag som investerar i ny teknik behöver beslut som håller över tid.

Europeiska kommissionen föreslår att den nya fonden ska struktureras utifrån fyra politikområden av strategisk betydelse för unionens konkurrenskraft och resiliens. Dessa områden handlar om AI och digitalisering, rymdfrågor, ren teknik och bioteknik, försvar och hälsa (sid. 2). Trafikanalys instämmer i att en öppen arkitektur med övergripande riktning och strategi skapar förutsättningar att snabbt kunna reagera på nya utmaningar och prioriteringar. Det möjliggör att på ett effektivt sätt rikta stödinsatser till rätt steg i utvecklingen från forskning och innovation till tillverkning och utbyggnad.

Den nya fonden ska även kunna mobilisera hela den finansiella verktygslåda som tillhandahålls av unionens budget, där budgetgarantin och finansieringsinstrumenten skulle bli tillgängliga för alla politikområden (sid. 2). Här nämns bland annat områdena forskning och innovation, digitalisering, rymdfrågor, försvar, miljö, hälsa, stöd till den inre marknaden och cirkulär ekonomi till energiomställning. Trafikanalys noterar att dessa områden på ett samlat sätt täcker in centrala frågor av betydelse för omställning av transportsektorn.

Europeiska kommissionen betonar att en stark koppling mellan den nya fonden och den moderniserade Fonden för ett sammanlänkat Europa är av största vikt. Trafikanalys delar denna bedömning. Det är avgörande för unionens konkurrenskraft och säkerhet att minska beroenden av omvärlden inom strategiska områden. Viktiga delar där handlar om utfasning av fossila bränslen och ökad resiliens hos digitala projekt, transporter och energiförsörjning (sid. 3). Samordnad prioritering och finansiering i utvecklingen av transeuropeiska energi- och transportnät bidrar till unionens energi- och klimatomål. De transeuropeiska transportnäten är i sig viktiga för att främja hållbara trafikslag, ökade multimodala och interoperabla digitala lösningar och transportlösningar.

Vi noterar särskilt att för utfasning av fossila bränslen i transportsektorn kommer den nya fonden bland annat att omfatta investeringar i hållbara bränslen, tillhörande infrastruktur och mobila tillgångar samt i modernisering och digitalisering av transporter (sid 17). Andra intressanta delar i förslaget som vi vill lyfta fram är inrättande av centraliserad projektrådgivning för investeringsstöd, affärsstödstjänster, unionsomfattande företagsnätverk för att stärka små och medelstora företag, inklusive partnerskapstjänster, liksom beskrivningen av sammansättning av kommitté för antagande av arbetsprogrammen (sid. 11). Dessa delar innebär administrativa kostnader, men vi bedömer att åtgärderna bidrar till att fonden på ett bättre sätt kan uppnå de effekter som eftersträvas.

### **Ett ändamålsenligt förslag för att främja omställning**

Europeiska kommissionen beskriver hur förslaget stämmer överens med den rättsliga grunden, subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Det ligger även väl i linje med slutsatser från utvärderingar, samråd och de konsekvensbedömningar som genomförts.

Trafikanalys bedömer därför att Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 är ändamålsenligt för att på EU-nivå främja samordning och stordriftsfördelar mellan sektorer och medlemsstater. Det behövs för att stödja och snabba på den nödvändiga omställningen av transportsektorn.

Generaldirektör Mattias Viklund har beslutat i detta ärende efter föredragning av Lisa Eriksson. I beredningen av ärendet har också avdelningschef Anna Ullström deltagit.

Mattias Viklund

Generaldirektör